

**MINISTARSTVO POLJOPRIVREDE
UPRAVA ZA HRANU I FITOSANITARNU POLITIKU**

**AKCIJSKI PLAN ZA SUZBIJANJE I SPRJEČAVANJE ŠIRENJA
ZLATNE ŽUTICE VINOVE LOZE - *Flavescence dorée* (FD) ZA 2017. GODINU**

Zagreb, lipanj 2017.

1.	OPĆI DIO	3
1.1.	Svrha donošenja Akcijskog plana.....	3
2.	PRAVNI TEMELJ.....	5
2.1.	HR propisi:.....	5
2.2.	EU propisi:.....	5
3.	OPSEG PROVEDBE AKCIJSKOG PLANA.....	6
4.	RASPODJELA NADLEŽNOSTI I STRUČNI TIMOVI.....	6
4.1.	Raspodjela nadležnosti	6
4.2.	Stručni tim	7
4.3.	Operativni tim.....	8
4.3.1.	Administrativno-operativni tim	8
4.3.2.	Operativni tim na terenu	9
5.	POSTUPAK U SLUČAJU SUMNJE NA ZARAZU I NAKON UTVRDIVANJA ZARAZE ...	11
6.	PLAN AKTIVNOSTI ZA SUZBIJANJE ZLATNE ŽUTICE VINOVE LOZE I PROVEDBA FITOSANITARNIH MJERA.....	11
6.1.	Informiranje javnosti o zlatnoj žutici vinove loze	11
6.2.	Obveze posjednika vinove loze	13
6.3.	Sadnja zdravog sadnog materijala	13
6.4.	Praćenje populacije vektora, američkog cvrčka, pomoću žutih ljepljivih ploča.....	13
6.5.	Program suzbijanja američkog cvrčka	14
6.6.	Uloga jedinica lokalne samouprave u demarkiranim područjima	15
7.	INSPEKCIJSKI NADZOR NAD PROVEBOM MJERA U DEMARKIRANIM PODRUČJIMA	15
7.1.	Nadzor nad provedbom mjere uklanjanja i uništenja zaraženih trsova u zaraženom području	
	15	
7.2.	Nadzor nad provedbom mjere suzbijanja vektora američkog cvrčka	15
7.3.	Nadzor nad provedbom mjere krčenja zapuštenih vinograda u demarkiranom području	16
8.	PROVEDBA AKCIJSKOG PLANA U 2017. GODINI	16
8.1.	Demarkirana područja.....	16
8.2.	Financiranje posebnog nadzora i troškovi provedbe fitosanitarnih mjer.....	16
9.	PRILOZI	18
	PRILOG 1. - Baza podataka poljoprivrednih gospodarstava iz vinogradskog registra	18
	PRILOG 2. - Popis ispostava operativnog tima Sektora fitosanitarne inspekcije.....	19
	PRILOG 3. - Popis članova operativnog tima Savjetodavne službe.....	20

OPĆI DIO

1.1. Svrha donošenja Akcijskog plana

Vinogradarstvo i vinarstvo su strateška odrednica Republike Hrvatske. Osim gospodarskog značaja, vinogradarstvo i vinarstvo imaju snažnu tradicijsku vrijednost u našem narodu, koja je u višestoljetnom razdoblju osigurala opstojnost brojnih hrvatskih obitelji. Zbog toga je neophodno raditi na dalnjem unaprjeđenju proizvodnje radi povećanja prinosa i kvalitete, za što je jedan od preduvjeta i poboljšanje zdravstvenoga stanja sadnog materijala i proizvodnih vinograda.

Vinovu lozu napadaju i oštećuju brojni štetni organizmi koji uzrokuju smanjenje uroda i kakvoće grožđa, a neki i propadanje pojedinih trsova pa i cijelih vinograda.

Jedan od takvih štetnih organizama je fitoplazma 'Candidatus Phytoplasma vitis' koja prouzrokuje zlatnu žuticu vinove loze (Flavescence dorée, FD), trenutačno najopasniju bolest vinove loze u Europi. U vinogradima u kojima se pojavi, bolest se brzo širi vektorom, američkim cvrčkom (*Scaphoideus titanus* Ball) te, ukoliko se na vrijeme ne poduzmu odgovarajuće mјere, ubrzo poprima razmjere epidemije uzrokujući velike gospodarske štete koje se očituju u gubitku uroda i propadanju zaraženih trsova.

Zbog velikog fitosanitarnog rizika koji predstavlja ova bolest vinove loze u vinogradima Republike Hrvatske istraživanja o njihovoј prisutnosti i epidemiologiji provode se od 2002. godine u sklopu programa posebnog nadzora. Programima su obuhvaćena istraživanja vinove loze i drugih biljaka domaćina te kukaca-vektora.

Prvi nalaz zlatne žutice vinove loze u Republici Hrvatskoj potvrđen je na vinovoj lozi 2009. godine u Vivodini, u Karlovačkoj županiji. Od 2009. do zaključno kraja 2016. godine zlatna žutica je nađena u vinogradima u Istarskoj, Karlovačkoj, Zagrebačkoj, Koprivničko-križevačkoj, Sisačko-moslavačkoj, Bjelovarsko-bilogorskoj, Varaždinskoj, Krapinsko-zagorskoj, Međimurskoj i Vukovarsko-srijemsкоj županiji te su sukladno tome određena i proglašena demarkirana područja.

Značajnije je proširena u Istarskoj, Zagrebačkoj, Varaždinskoj, Krapinsko-zagorskoj i Koprivničko-križevačkoj županiji.

U Istarskoj županiji demarkirana područja se protežu od Umaga do Poreča i u unutrašnjost Istre do Višnjana i Vižinade.

U Zagrebačkoj županiji značajnije širenje zlatne žutice je utvrđeno i sukladno tome su proglašena demarkirana područja u Svetoj Nedelji i Jagnjić Dolu kraj Samobora te na području gradova Dugog Sela, Vrbovca, Ivanić Grada (Grabersko Brdo, Šumečani, Kloštar Ivanić) i Bedenice (Zelina), općine koja graniči s demarkiranim područjima u Krapinsko-zagorskoj županiji.

U Varaždinskoj i Krapinsko-zagorskoj županiji demarkirana područja se protežu od Varaždin Brega i Tužnog, preko Novog Marofa i Ljubešćice do Brezničkog Huma, Hrašćine i Budinšćine s tendencijom širenja prema Zlatar Bistrici i Zagrebačkoj županiji točnije Zelini.

U Koprivničko-križevačkoj županiji zlatna žutica značajnije je proširena na području grada Križevaca i u Svetom Ivanu Žabnom dok je u Koprivnici nađena na pojedinim trsovima.

U navedenim demarkiranim područjima zlatna žutica prisutna je gotovo u svakom vinogradu, ali različitog intenziteta zaraze - od pojedinačnih trsova pa do vinograda i s preko 70% zaraženih trsova koji pokazuju simptome fitoplazmi.

U ostalim županijama Karlovačkoj (Vivodina), Sisačko-moslavačkoj (Voloder), Bjelovarsko-bilogorskoj (Čazma), Međimurskoj (Sveti Urban, Dragoslavec i Železna Gora) i Vukovarsko-srijemsкоj županiji (Ilok) u kojima su proglašena demarkirana područja, pojava zlatne žutice je do sada ograničena na pojedinačne trsove samo u pojedinim vinogradima.

Vektor zlatne žutice vinove loze - američki cvrčak (*Scaphoideus titanus* Ball) prisutan je u svim vinogradarskim područjima Hrvatske od Istre do krajnjeg istoka Hrvatske - Iloka i od juga Hrvatske - Visa, Pelješca i Vrgorca do krajnjeg sjevera Hrvatske - Štrigove. Američki cvrčak nadan je u svim zaraženim područjima. Nađen je u demarkiranim područjima u Istri, Vivodini, Svetoj Nedelji, Jagnjić Dolu, Vrbovcu, Dugom Selu, Ivanić Gradu, Svetom Ivanu Žabnom, Novom Marofu, Brezničkom Humu, Tužnom, Bedenici, Železnoj Gori, Svetom Urbanu, Voloderu, Križevcima i Iloku. Njegova nazočnost potvrđena je uglavnom i u nezaraženim vinogradarskim područjima. Brojnost vektora je različita od vinograda do vinograda i ovisi o primjeni insekticida koje vinogradari primjenjuju za suzbijanje drugih štetnika vinove loze uglavnom grožđanih moljaca.

U zaraženim područjima zlatnom žuticom brojnost populacije vektora američkog cvrčka je također različita od vinograda do vinograda što je pokazatelj koji posjednici provode, a koji ne, mjeru obveznog suzbijanja vektora. U vinogradima u kojima su provedene obvezne mјere suzbijanja vektora u kolovozu i rujnu bilježimo veći broj ulova vektora na žutim ljepljivim pločama iz razloga što iz netretiranih vinograda vektori preljeću u tretirane vinograde u kojima je prestalo djelovanje primjenjenih insekticida u srpnju, a dodatna zaštita nije moguća zbog blizine berbe i propisanih karenci.

Rezultati laboratorijskih analiza zaraženosti vektora zlatnom žuticom pokazali su upravo da su u najvećem postotku vektori zaraženi i zarazni u kolovozu i rujnu što je i razumljivo obzirom da se titar fitoplazme umnožio u njihovom organizmu. Iz toga razloga može se zaključiti da mjeru suzbijanja vektora u demarkiranom području moraju provoditi svi posjednici vinove loze jer u protivnom širenje ove opasne bolesti nije moguće zaustaviti.

U uzorcima vektora, američkog cvrčka, koji su ulovljeni u zaraženim vinogradima zlatnom žuticom u Svetoj Nedelji, Dugom Selu, Bedenici i Vrbovcu (Zagrebačka županija), Križevcima, Koprivnici, Svetom Ivanu Žabnom (Koprivničko-križevačka županija), Novom Marofu, Budinščini, Hrašćini (Krapinsko-zagorska županija), Brtonigli, Taru i Novigradu (Istarska županija) te u Iloku (Vukovarsko-srijemska županija), također je potvrđena zaraza zlatnom žuticom. Potvrđena je zaraza vektora, američkog cvrčka, ulovljenih u vinogradima u kojima do sada nije potvrđena zaraza zlatnom žuticom u Motovunu u Istri i Suzi u Osječko-baranjskoj županiji.

Zapušteni vinograđi predstavljaju veliku opasnost za daljnje širenje zlatne žutice vinove loze i stoga je njihovo krčenje u zaraženome području sukladno Naredbi obvezno. U sigurnosnom

području zapuštene vinograde je potrebno iskrčiti samo ako u određenom roku nije provedena mjera privođenja kulturi. Obična pavitina, sporedni domaćin zlatne žutice, također predstavlja opasnost za njeno daljnje širenje pa je njeno uklanjanje obvezno u zaraženom području.

Zbog velike gospodarske štete koju je zlatna žutica vinove loze prouzročila na spomenutim lokalitetima u Istarskoj, Zagrebačkoj, Krapinsko-zagorskoj, Varaždinskoj i Koprivničko-križevačkoj županiji te opasnosti od njezina dalnjeg širenja u nezaražena područja, ministar poljoprivrede donosi Akcijski plan za 2017. godinu. Opasnost od značajnije pojave i širenja zaraze zlatnom žuticom prijeti i u županijama u kojima je ona do sada utvrđena sporadično - samo na pojedinačnim trsovima u pojedinim vinogradima.

Akcijskim se planom određuju sve aktivnosti koje je potrebno poduzeti radi provedbe fitosanitarnih mjera te zadaci i odgovornost sudionika u njegovoj provedbi, a radi brzog, učinkovitog, dosljednog i uskladenog izvođenja svih predviđenih aktivnosti. Provodenjem akcijskog plana dolazi do smanjenja zaraze u područjima zahvaćenima bolešću i sprječavanja njena dalnjeg širenja, pri čemu je krajnji cilj iskorjenjivanje uzročnika bolesti.

PRAVNI TEMELJ

1.2. HR propisi:

- Pravilnik o mjerama za sprječavanje unošenja i širenja organizama štetnih za bilje, biljne proizvode i druge nadzirane predmete i mjerama suzbijanja tih organizama (»Narodne novine«, br. 74/06, 84/10, 120/11, 46/14, 119/14 i 24/17), Popis II, Dio A, Odjeljak II, (d) Virusi i virusima slični organizmi, točka 6;
- Naredba o poduzimanju mjera za sprječavanje širenja i suzbijanje zlatne žutice vinove loze (»Narodne novine«, br. 46/17);
- Odluka o određivanju demarkiranih područja u kojima se provode mjeru sprječavanja širenja i suzbijanja štetnog organizma Grapevine flavescence dorée MLO (»Narodne novine«, br. 51/2017).

1.3. EU propisi:

- Direktiva Vijeća 2000/29/EZ od 8. svibnja 2000. o zaštitnim mjerama protiv unošenja u Zajednicu organizama štetnih za bilje ili biljne proizvode i protiv njihovog širenja unutar Zajednice, Prilog II. dio A, odjeljak II., (d) Virusi i virusima slični organizmi, točka 6.

OPSEG PROVEDBE AKCIJSKOG PLANA

Mjere predviđene Akcijskim planom provode se, sukladno Naredbi o poduzimanju mjera za sprječavanje širenja i suzbijanje zlatne žutice vinove loze (»Narodne novine«, br. 46/17, u dalnjem tekstu: Naredba), u demarkiranim područjima koja određuje ministar Odlukom o određivanju demarkiranih područja u kojima se provode mjeru sprječavanja širenja i suzbijanja štetnog organizma Grapevine flavescence dorée MLO (»Narodne novine«, br. 51/2017, u dalnjem tekstu: Odluka), ako se posebnim nadzorom i redovitim zdravstvenim

pregledima, te pregledima obavljenima po dojavi posjednika, na vinovoj lozi utvrdi prisutnost zlatne žutice vinove loze.

Demarkirano područje sastoji se od zaraženog područja širine najmanje 1 km od mjesta na kojem je utvrđena prisutnost štetnog organizma i sigurnosnog područja oko žarišta zaraze, širine najmanje 5 km računajući od granice zaraženog područja. Ako se pojava zlatne žutice vinove loze utvrdi izvan zaraženog područja, zaraženo područje i sigurnosno područje redefiniraju se prema istim kriterijima. U skladu s Naredbom, određene se mjere provode i u nezaraženim područjima.

RASPODJELA NADLEŽNOSTI I STRUČNI TIMOVI

1.4. Raspodjela nadležnosti

Članovi tima Sektora fitosanitarne inspekcije - u skladu s Zakonom o biljnem zdravstvu (»Narodne novine«, br. 75/05, 25/09 i 55/11) i Naredbom obavljaju vizualne preglede, uzimanje uzorka za laboratorijske analize, naređuju fitosanitarne mjere i kontroliraju njihovo izvršenje u svim područjima u kojima se nalaze vinogradi i rasadnici vinove loze.

U zaraženim područjima obavljaju vizualne preglede biljaka domaćina, uzimaju uzorke za laboratorijsku analizu, u okviru posebnog nadzora prate prisutnost vektora postavljanjem i očitavanjem žutih ploča, naređuju mjere uklanjanja i uništavanja zaraženih trsova, loznih cijepova materijala i biljaka domaćina (pavitina) odnosno krčenje vinograda i zapuštenih vinograda.

U sigurnosnom području obavljaju vizualne preglede biljaka domaćina, uzimaju uzorke za laboratorijsku analizu, u okviru posebnog nadzora prate prisutnost vektora postavljanjem i očitavanjem žutih ploča. U slučaju potvrđene zaraze naređuju mjere uklanjanja i uništavanja zaraženih trsova, privođenja kulturi zapuštenih vinograda odnosno u slučaju ne provođenja naređenih mjera krčenje zapuštenih vinograda.

U nezaraženim područjima obavljaju vizualne preglede i uzimanje uzorka za laboratorijsku analizu te u slučaju potvrđenog nalaza naređuju odgovarajuće fitosanitarne mjere.

Članovi tima Hrvatskog centra za poljoprivredu, hranu i selo (u dalnjem tekstu: HCPHS) – **Zavoda za zaštitu bilja** (u dalnjem tekstu: ZZB) – provode aktivnosti u demarkiranim i nezaraženim područjima.

U zaraženim područjima provode aktivnosti uzimanja laboratorijskih uzorka i vizualne preglede u rasadnicima vinove loze. U vinogradima, matičnim nasadima ili rasadniku vinove loze, ako više od 20 % trsova pokazuju simptome zaraze štetnim organizmom ovisno o potrebi uzeti će dodatne uzorke za laboratorijsku analizu te izraditi stručno mišljenje koje će fitosanitarnej inspekciji služiti kao podloga za naredbu mjera.

U sigurnosnom području provode vizualne preglede i uzimaju uzorke za laboratorijsku analizu.

U nezaraženim područjima provode vizualne preglede i uzimanje uzorka za laboratorijsku analizu.

Članovi tima Savjetodavne službe (u dalnjem tekstu: SS) - obavljaju vizualne preglede u sigurnosnim i nezaraženim područjima u okviru obavljanja redovnih poslova iz svoje nadležnosti. U slučaju da posumnjuju na zarazu štetnim organizmom, o tome su obvezni odmah obavijestiti nadležnog fitosanitarnog inspektora.

Detaljan plan provedbe kontrolnih aktivnosti po pojedinim područjima (zaraženim, sigurnosnim i nezaraženim) provoditelji Akcijskog plana će uskladiti na osnovu Baze podataka iz vinogradskog katastra (Prilog 1.).

1.5. Stručni tim

Stručni tim nadzire provedbu Akcijskog plana, procjenjuje njegovu efikasnost, predlaže izmjene u slučaju novih saznanja, daje prijedloge i dopune, radi poboljšanja rada na terenu, inicira održavanje sastanaka potrebnih za provedbu akcijskog plana.

Članovi stručnog tima i kontakt podaci

- pomoćnica ministra doc. dr. sc. Jelena Đugum - koordinator, tel.: (01) 610 6692; jelena.dugum@mps.hr
- ravnatelj HCPHS dr. sc. Krunoslav Dugalić - član, tel.: (01) 4629 240; krunoslav.dugalic@hcphs.hr
- ravnatelj SS Zdravko Tušek, dipl. ing. - član, tel.: (01) 4882 700; (01) 4882 701; ured.ravnatelja@savjetodavna.hr
- Željka Andrić Dorontić, dipl. ing. - član, tel.: (01) 610 9706; zeljka.dorontic@mps.hr
- Ivica Delić, dipl. ing. - član, tel.: (01) 610 6029; ivica.delic@mps.hr
- doc. dr. sc. Darko Vončina - član, Sveučilište u Zagrebu Agronomski fakultet, tel.: (01) 239 3971; dvoncina@agr.hr
- doc. dr. sc. Vladimir Jukić - član, Poljoprivredni fakultet u Osijeku, tel.: (031) 554 936; vladimir.jukic@pfos.hr
- Nikola Benvenuti, - član, udruga Vinistra, tel.: (052) 691 322; info@benvenutivina.com,
- doc. dr. sc. Dean Ban - član, Institut za poljoprivredu i turizam Poreč, tel.: (052) 408 301; dean@iptpo.hr

Koordinator Stručnog tima po potrebi može bez posebnog imenovanja uključivati te pozivati na sastanke druge potrebne stručnjake iz drugih uprava i sektora Ministarstva poljoprivrede (u dalnjem tekstu: MP), HCPHS - ZZB, SS i drugih institucija, agencija, službi, te predstavnike lokalne i područne samouprave za rješavanja pojedinih konkretnih zadataka.

4.3. Operativni tim

4.3.1. Administrativno-operativni tim

Operativni tim u administraciji prikuplja izvješća i druge informacije bitne za provedbu Akcijskog plana od fitosanitarnih inspektora i drugih sudionika u provedbi na terenu.

Koordinator Operativnog tima vodi brigu o tome da se odluke koje donese Stručni tim sprovedu na terenu te istovremeno da se Stručnom timu pravovremeno dostavljaju točne informacije o provedbi fitosanitarnih mjera i svim činjenicama koje mogu utjecati na njihovu provedbu kako bi Stručni tim mogao na vrijeme otkloniti moguće probleme.

Članovi tima Sektora fitosanitarne politike (u dalnjem tekstu: SFP) izrađuju stručne podloge vezano uz određivanje demarkiranog područja, brinu o informiranju javnosti i svih zainteresiranih subjekata te o izdavanju letaka i drugih publikacija vezano uz pojavu ovog štetnog organizma. Izrađuju izvješća o pojavi, izbijanju napada i širenju štetnog organizma relevantnim organizacijama i institucijama u zemlji i inozemstvu.

Članovi tima Sektora fitosanitarne inspekcije (u dalnjem tekstu: SFI) izrađuju potrebne obrasce za vođenje evidencija na terenu i izrađuju skupna izvješća o rezultatima provođenja fitosanitarnih mjera u demarkiranim područjima te ih jednom tjedno ili, kad je to potrebno, češće dostavljaju Stručnom timu.

Članovi tima HCPHS – ZZB obavljaju laboratorijsku analizu uzorka i determinaciju štetnog organizma te šalju rezultate analize ispostavi fitosanitarne inspekcije u okviru čije nadležnosti je uzet uzorak i u MP koordinatoru Operativnog tima, redovito prate izvješća s terena, prikupljaju informacije o iskustvima suzbijanja ovog štetnog organizma u drugim državama, na temelju raspoloživih informacija, procjenjuju opasnost od širenja zaraze i pružaju stručnu pomoć fitosanitarnoj službi u planiranju i provedbi fitosanitarnih mjera, pripremaju informativni materijal za upoznavanje javnosti putem predavanja, radio i TV emisija i časopisa o štetnosti ovog organizma i fitosanitarnim mjerama koje je potrebno provesti radi njegova suzbijanja.

Članovi tima SS izrađuju informativne materijale, educiraj posjednike bilja, pripremaju materijal za izdavanje letaka, plakata i brošura. Informiraju javnost putem predavanja, časopisa, radio i TV emisija o pojavi zlatne žutice vinove loze i štetama koje ona uzrokuje te o fitosanitarnim mjerama koje je potrebno provoditi radi preventive, suzbijanja i sprječavanja širenja te bolesti.

➤ **Članovi operativnog tima u administraciji i kontakt podaci:**

SFP

- Ivica Delić, dipl. ing. – koordinator, tel.: (01) 610 6029; ivica.delic@mps.hr
- Sandra Andrić, dipl. ing – član, tel.: (01) 610 9702; sandra.andrlic@mps.hr

SFI

- Renata Brlek Greco, dipl.ing., član, tel.: (01) 610 9459; renata.brlek@mps.hr
- Marina Šarčević, dipl.ing., član, tel.: (01) 610 9457; marina.sarcevic@mps.hr
- Dubravka Kunac, dipl.ing., član, tel.: (01) 610 6621; dubravka.kunac@mps.hr

HCPHS-ZZB

- dr.sc. Željko Budinčak, član, predstojnik ZZB, tel: (01) 4646 544; zeljko.budinscak@hcphs.hr

- dr.sc. Jelena Plavec, rukovoditeljica Laboratorija za bakteriologiju, tel.: (01) 2311 640; jelena.plavec@hcphs.hr

- Goran Ivančan dipl.ing., član, viši stručni savjetnik, Odjel za biljno zdravstvo, tel.; (01) 2311 640; goran.ivancan@hcphs.hr

SS

- Aleksandra Radić, dipl.ing viši koordinator za zaštitu bilja, tel.; (01) 4882 700, mob.: 091 4882 723; aleksandra.radic@savjetodavna.hr

- mr.sc. Željkica Oštrkapa Međurečan; viša savjetnica za zaštitu bilja; tel.; tel.: (048) 622 044; mob.: 091 4882776; zeljkica.ostrkapa.medjurecan@savjetodavna.hr

- Sanja Gregorić dipl.ing; viša savjetnica za zaštitu bilja: tel.; (049) 249 045; mob.: 091 488 2745; sanja.greguric@savjetodavna.hr.

4.3.2. Operativni tim na terenu

Operativni tim na terenu sudjeluje u provedbi fitosanitarnih mjera na terenu: planira obavljanje pregleda i fitosanitarnih mjera na dnevnoj bazi, obavlja vizualne preglede, uzima uzorke, određuje fitosanitarne mjere, prema potrebi daje savjete izvoditeljima prilikom provedbe mjera, direktno surađuje s izvoditeljima usluga, posjednicima bilja i drugim mogućim suradnicima u provedbi mjera, vodi evidencije o stanju zaraze štetnim organizmom na terenu i poduzetim aktivnostima te ih dostavlja redovito jednom tjedno ili, kad je to potrebno, češće koordinatoru Operativnog tima u administraciji. Provodi inspekcijski nadzor nad provedbom mjera, izvješćuje telefonski i prema potrebi e-mailom koordinatora Operativnog tima u administraciji o svim problemima na terenu koji mogu utjecati na uspješnost provedbe fitosanitarnih mjera.

Članovi tima SFI obavljaju vizualne preglede na terenu, uzimaju uzorke za laboratorijske analize, u okviru posebnog nadzora prate prisutnost vektora postavljanjem i očitavanjem žutih ploča, određuju fitosanitarne mjere, provode inspekcijski nadzor nad provedbom mjera propisanih Naredbom.

Članovi tima HCPHS - ZZB obavljaju vizualne preglede na terenu, obavljaju laboratorijsku analizu uzorka i determinaciju vektora i šalju rezultate analize ispostavi fitosanitarne inspekcije u okviru čije je nadležnosti uzorak uzet te Ministarstvu, na mjestu obavljanja pregleda provjeravaju učinkovitost mjera suzbijanja vektora pregledom žutih ljepljivih ploča, educira posjednike bilja i po potrebi pružaju stručnu pomoć SFP i SFI u planiranju i provedbi fitosanitarnih mjera.

Članovi tima SS će u okviru obavljanja redovnih poslova iz svoje nadležnosti, sustavno pratiti pojavu simptoma zaraze štetnim organizmom na vinovoj lozi.

U slučaju sumnje na zarazu štetnim organizmom o tome će odmah obavijestiti nadležnog fitosanitarnog inspektora.

➤ Članovi operativnog tima na terenu i kontakt podaci:

SFI

Popis kontakata operativnog tima na terenu Sektora fitosanitarne inspekcije nalazi se u Prilogu 2. ovog Akcijskog plana.

HCPHS - ZZB

- dr.sc. Željko Budinčak, član, predstojnik ZZB, tel: (01) 4646 544; zeljko.budinscak@hcphs.hr
- dr.sc. Jelena Plavec, rukovoditeljica Laboratorija za bakteriologiju, tel.: (01) 2311 640; jelena.plavec@hcphs.hr
- Goran Ivančan dipl.ing.; član, viši stručni savjetnik, (01) 2311 640; goran.ivancan@hcphs.hr

SS

Popis članova operativnog tima na terenu Savjetodavne službe nalazi se u Prilogu 3. ovog Akcijskog plana.

Stručni tim u slučaju proširenja zaraze zlatne žutice vinove loze određuje i druge članove Operativnog tima na terenu.

**POSTUPAK U SLUČAJU SUMNJE NA ZARAZU I NAKON
UTVRĐIVANJA ZARAZE**

Posjednici vinove loze obvezni su čim uoče simptome koji upućuju na zarazu uzročnikom zlatne žutice vinove loze o tome odmah obavijestiti nadležnog fitosanitarnog inspektora ili ZZB, koji uzima uzorak i šalje ga na laboratorijsku analizu.

Kad fitosanitarni inspektor ili stručnjak HCPHS - ZZB tijekom provodenja posebnog nadzora, redovitih zdravstvenih pregleda ili po dojavi posjednika uoče na vinovoj lozi tipične simptome zaraze fitoplazmom, uzet će službeni uzorak i poslati ga na laboratorijsku analizu u HCPHS - ZZB.

Kad se laboratorijskom analizom potvrdi zaraza uzročnikom zlatne žutice vinove loze, ministar poljoprivrede određuje demarkirano područje koje obuhvaća:

- zaraženo područje širine najmanje 1 km od mjesta na kojem je utvrđena prisutnost štetnog organizma i
- sigurnosno područje širine najmanje 5 km od granice zaraženog područja.

U zaraženom području fitosanitarni inspektor će, u skladu s Naredbom, naređiti posjedniku rasadnika ili vinograda odgovarajuće fitosanitarne mjere.

PLAN AKTIVNOSTI ZA SUZBIJANJE ZLATNE ŽUTICE VINOVE LOZE I PROVEDBA FITOSANITARNIH MJERA

1.6. Informiranje javnosti o zlatnoj žutici vinove loze

Sprječavanje širenja i suzbijanje ovog štetnog organizma vrlo je važno kao i rano otkrivanje. U cilju ranog otkrivanja ovog štetnog organizma potrebna je brza reakcija javnosti. Upravo je podizanje javne svijesti ključna karika kako bi se efikasno suzbilo širenje ovog štetnog organizma.

Pravovremeno informiranje javnosti, prvenstveno svih vinogradara u Hrvatskoj, ali i šire javnosti o problemu zlatne žutice je od presudne važnosti za uspjeh provedbe Akcijskog plana odnosno za sprječavanje dalnjeg širenja i iskorjenjivanja zlatne žutice u zaraženim vinogradarskim područjima Hrvatske.

Informiranje javnosti odvijat će se putem odgovarajućih medijskih programa na državnoj i lokalnoj razini, tematskih publikacija i predavanja, te na posebnim internetskim stranicama.

Informiranje javnosti na nivou Hrvatske: U ovoj aktivnosti sudjelovat će predstavnici MP, Uprave za hranu i fitosanitarnu politiku te stručnjaci HCPHS – ZZB.

Lokalno informiranje javnosti: U ovoj aktivnosti sudjelovat će nadležni fitosanitarni inspektorji, stručnjaci SS i za Istarsku županiju stručnjaci Instituta za poljoprivredu i turizam Poreč. Lokalno informiranje javnosti provodit će se u svim županijama i gradovima u kojima su Odlukom ministra poljoprivrede proglašena demarkirana područja kao i u nezaraženim područjima zlatnom žuticom.

Javnost će se informirati o kakvoj se bolesti radi, koje gospodarske štete može prouzročiti, koji su simptomi bolesti i kad sejavljaju, kako se prenosi bolest sa zaraženog na zdravi trs ili iz zaraženog vinograda u nezaraženi vinograd te koje obvezne fitosanitarne mjere moraju u skladu s Naredbom provoditi posjednici vinograda u zaraženim područjima, a koje u sigurnosnom području te koje preventivne mjere u nezaraženom području, kao i o rokovima provedbe pojedinih mjeru.

Javnost je također potrebno informirati da će fitosanitarna inspekcija kontrolirati provedbu obveznih fitosanitarnih mjeru i da će u kontrolu biti uključeni i stručnjaci SS, HCPHS-a te Instituta za poljoprivredu i turizam u Poreču u Istarskoj županiji, a da posjednici bilja za koje se utvrdi da ne provode obvezne fitosanitarne mjeru mogu biti kažnjeni.

Pored navedenoga, na karti demarkiranih područja objasnit će se u kojim je dijelovima Republike Hrvatske zlatna žutica proširena i gdje vinogradari mogu provjeriti nalazi li se njihov vinograd u demarkiranom području (zaraženom ili sigurnosnom području).

Tiskanje letka o zlatnoj žutici: Letak će se tiskati i distribuirati na adrese svih vinogradara upisanih u ARKOD. Letak izrađuje SS u suradnji sa stručnjacima HCPHS - ZZB i MP. Najpovoljnije vrijeme za slanje letka na navedene adrese je početak lipnja.

Objave na web stranicama: Na web stranicama MP, HCPHS - ZZB i SS te na stranicama Instituta za poljoprivredu i turizam Poreč objavit će se informacije o suzbijanju vektora – američkog cvrčka i drugim obveznim fitosanitarnim mjerama koje se moraju provoditi s ciljem ograničavanja daljnog širenja i iskorjenjivanja zlatne žutice vinove loze.

Stručna predavanja za vinogradare: Stručna predavanja na temu zlatna žutica vinove loze i vektori te upoznavanja vinogradara s odredbama Naredbe provode stručnjaci HCPHS - ZZB i SS tijekom 2017. godine.

Radionica za rasadničare: Radionicu za rasadničare na temu zlatna žutica vinove loze i vektori te mogućnost proizvodnje sadnog i reproduksijskog loznog materijala u demarkiranim područjima organizirat će i obaviti HCPHS – ZZB početkom lipnja, a kasnije i u nezaraženim područjima.

Sve aktivnosti oko informiranja (gdje, kada, tko, kako,...) javnosti o zlatnoj žutici vinove loze odvijat će u dogovoru s Koordinatorom Stručnog tima.

1.7. Obveze posjednika vinove loze

Sukladno Naredbi svi posjednici su za vrijeme vegetacije obvezni:

- provoditi redovite vizualne preglede vinove loze radi uočavanja eventualnih simptoma zaraze zlatnom žuticom koji su najuočljiviji u kolovozu i rujnu;
- izvještavati nadležnog fitosanitarnog inspektora o uočenim simptomima zaraze zlatnom žuticom (popis ispostava fitosanitarne inspekcije nalazi se i na mrežnim stranicama Ministarstva - <http://www.mps.hr/default.aspx?id=5868>).
- uklanjati i uništavati, na vlastiti trošak, trsove čije je uklanjanje i uništavanje rješenjem naredio fitosanitarni inspektor u zaraženom području,
- krčiti zapuštene vinograde i običnu pavitnu – sporednu biljku domaćina zlatne žutice vinove loze
- pratiti pojavu američkog cvrčka postavljanjem žutih ljepljivih ploča od početka srpnja do kraja rujna
- suzbijati američkog cvrčka tretiranjem sredstvima za zaštitu bilja registriranim za tu namjenu:
 - u zaraženom i sigurnosnom području: u svim vinogradima i rasadnicima vinove loze,
 - u nezaraženom području: obvezno u rasadnicima vinove loze, a preporučuje se i u vinogradima u kojima je utvrđena njegova prisutnost.

1.8. Sadnja zdravog sadnog materijala

Glavna mjera sprječavanja širenja zlatne žutice vinove loze u nova područja je sadnja zdravog sadnog materijala.

Radi proizvodnje zdravog sadnog materijala u Republici Hrvatskoj, fitosanitarni inspektori i stručnjaci HCPHS - ZZB, u okviru fitosanitarnog pregleda kod proizvođača (radi izdavanja biljnih putovnica), obavljaju zdravstvene preglede matičnih trsova, plemki, podloga i loznih

cijepova. U slučaju sumnje na zarazu uzročnikom zlatne žutice vinove loze, uzimaju uzorak za laboratorijsku analizu. Do dobivanja rezultata analize zabranjuje se premještanje sadnog materijala. Ako se analizom potvrdi prisutnost uzročnika zlatne žutice vinove loze, nadležni fitosanitarni inspektor naređuje odgovarajuće mjere.

Prilikom nabave sadnog materijala iz drugih država članica kupac mora voditi računa da sadni materijal ima biljnu putovnicu kojom se jamči da je obavljen zdravstveni pregled tog sadnog materijala.

1.9. Praćenje populacije vektora, američkog cvrčka, pomoću žutih ljepljivih ploča

Populacija vektora prati se postavljanjem žutih ljepljivih ploča. Broj postavljanja žutih ljepljivih ploča u vinogradu ovisi o njegovoj površini. Preporučuje se postavljanje tri žute ljepljive ploče u vinogradima površine do 10 ha.

Ploče se vješaju početkom srpnja na srednju armaturnu žicu u redu vinograda, a zamjenjuju se svaka dva do tri tjedna (jedno postavljanje i najviše tri izmjene i očitavanja).

Žute ljepljive ploče nabavljaju posjednici bilja o svom trošku. Ploče služe posjedniku da provjeri učinkovitost suzbijanja vektora u svom vinogradu, ali i za informaciju o tome jesu li provedene mjere suzbijanja vektora u okolnim vinogradima.

1.10. Program suzbijanja američkog cvrčka

Program suzbijanja američkog cvrčka u vinogradima provodi se na ličinkama i odraslim oblicima u najmanje dva tretiranja:

- prvo tretiranje provodi se nakon cvatnje vinove loze, u prvoj polovici lipnja,
- drugo tretiranje provodi se dva do tri tjedna nakon prvog u prvoj polovici srpnja,
- treće tretiranje provodi se krajem srpnja ili početkom kolovoza ako se tijekom srpnja ulovi tjedno četiri i više odraslih oblika američkog cvrčka po jednoj žutoj ljepljivoj ploči.

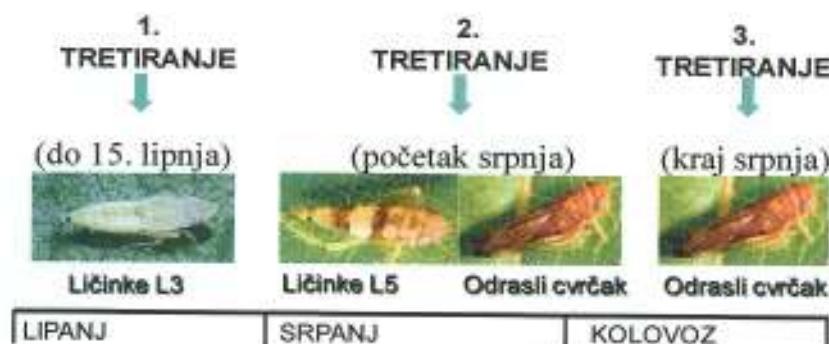
Rokovi suzbijanja mogu se i mijenjati ovisno pojavu ličinki američkoga cvrčka, o čemu se posjednici pravovremeno obavještavaju putem medija na načine opisane u ovom Akcijskom planu.

Program suzbijanja američkog cvrčka u rasadnicima vinove loze (Shema 1.) obuhvaća sva tri tretiranja. Za suzbijanje ličinki i odraslih oblika koriste se insekticidi koji su u Republici Hrvatskoj registrirani za suzbijanje američkog cvrčka.

Popis insekticida registriranih za suzbijanje američkog cvrčka objavljuje se na web stranici Ministarstva poljoprivrede na FIS tražilici (<https://fis.mps.hr/trazilicaszb/>).

Suzbijanje američkog cvrčka vektora zlatne žutice

- U proizvodnim vinogradima preporučaju se dva tretiranja:
 1. tretiranje - prva polovica lipnja (ličinke L3 stadija);
 2. tretiranje - početkom srpnja (ličinke i odrasli oblici)
 - poklapa se s suzbijanjem druge generacije grožđanih moljaca
- U matičnjacima pupova, podloga i prporištima uz prethodna dva tretiranja provodi se i treće (3) krajem srpnja (odrasli oblici)

Shema 1.: Suzbijanje američkog cvrčka, vektora zlatne žutice

1.11. Uloga jedinica lokalne samouprave u demarkiranim područjima

Nadležna tijela jedinica lokalne samouprave u demarkiranim područjima obvezna su Ministarstvu poljoprivrede dostaviti popis vlasnika zapuštenih vinograda i katastarskih čestica na kojima se ti vinogradi nalaze zbog njihovog brzog i učinkovitog krčenja.

Također, poticat će vlasnike zapuštenih vinograda da provedu obveznu fitosanitarnu mjeru krčenja takvih vinograda. Trošak krčenja zapuštenih vinograda snose njihovi posjednici.

INSPEKCIJSKI NADZOR NAD PROVEDBOM MJERA U DEMARKIRANIM PODRUČJIMA

1.12. Nadzor nad provedbom mjere uklanjanja i uništenja zaraženih trsova u zaraženom području

Inspeksijski nadzor nad provedbom mjere uklanjanja i uništenja zaraženih trsova koji pokazuju tipične simptome fitoplazmi vinove loze u rasadnicima i vinogradima u zaraženom području provodi fitosanitarna inspekcija.

U slučaju kada u vinogradu ili u rasadniku vinove loze ima više od 20% trsova koji pokazuju simptome zaraze, fitosanitarni inspektor će zatražiti stručno mišljenje HCPHS - ZZB koji će po potrebi uzeti dodatne uzorke za laboratorijsku analizu i na temelju procjene rizika izraditi stručno mišljenje. Fitosanitarni inspektor će na temelju stručnog mišljenja HCPHS - ZZB narediti odgovarajuće mjere.

1.13. Nadzor nad provedbom mjere suzbijanja vektora američkog cvrčka

Nadzor provedbe mjere suzbijanja vektora - američkog cvrčka provodi se tijekom srpnja, nakon drugog tretiranja, očitavanjem ulova vektora na žutim ljepljivim pločama postavljenim u rasadnicima i vinogradima. Pregled ploča obavlja se pomoću džepnog povećala.

Kontrola broja ulovljenih vektora na žutim ljepljivim pločama obavlja se svaka dva do tri tjedna sve do kraja rujna. Kontrolira se i evidencija o korištenju sredstava za zaštitu bilja koju mora voditi svaki posjednik.

U svim rasadnicima u demarkiranom i nezaraženom području preglede žutih ljepljivih ploča obavljaju fitosanitarni inspektor ili stručnjaci HCPHS - ZZB u okviru svojih nadležnosti.

Preglede žutih ljepljivih ploča u nasumično odabranim vinogradima i okućnicama u zaraženom i sigurnosnom području obavljaju fitosanitarni inspektor ili stručnjaci HCPHS - ZZB u okviru svojih nadležnosti.

Dodatno, pregled ploča u vinogradima i okućnicama u demarkiranom području obavljat će u okviru svojih redovnih aktivnosti i stručnjaci SS te u Istarskoj županiji stručnjaci Instituta za poljoprivredu i turizam u Poreču.

Prema potrebi i mogućnosti kontrolu ulova vektora na žutim ljepljivim pločama mogu obaviti i sami posjednici vinograda te rezultat (broj nalaza) upisati u knjigu zaštite.

Inspeksijski nadzor nad propisanom mjerom suzbijanja vektora u vinogradima i rasadnicima u zaraženom i sigurnosnom području obavlja fitosanitarna inspekcija.

1.14. Nadzor nad provedbom mjere krčenja zapuštenih vinograda u demarkiranom području

Mjere krčenja zapuštenih vinograda moraju se obaviti najkasnije do kraja lipnja. Inspeksijski nadzor nad provedbom mjera obavlja fitosanitarna inspekcija.

Jedinice lokalne samouprave suraduju sa provoditeljima Akcijskog plana te su obavezne pružiti pomoć fitosanitarnom inspektoru u pronalaženju zapuštenih vinograda i otkrivanju posjednika zapuštenih vinograda.

Ako nadzorom nad provedbom obaveznih fitosanitarnih mjera fitosanitarni inspektor utvrdi da mjere koje je naredio nisu izvršene, poduzet će postupke u skladu sa Zakonom o biljnom zdravstvu i Zakonom o općem upravnom postupku (»Narodne novine«, broj 47/09). U slučaju nepostupanja po rješenju inspektora pokrenut će se i prekršajni postupak protiv posjednika koji nije proveo naređene mjere. Za navedeni prekršaj Zakonom o biljnom zdravstvu predviđena je novčana kazna.

PROVEDBA AKCIJSKOG PLANA U 2017. GODINI

1.15. Demarkirana područja

Na temelju članka 14. stavka 4. Zakona o biljnom zdravstvu i članka 6. Naredbe, ministar poljoprivrede donosi Odluku o određivanju demarkiranih područja u kojima se provode mјere sprječavanja širenja i suzbijanja štetnog organizma Grapevine flavescence dorée MLO.

1.16. Financiranje posebnog nadzora i troškovi provedbe fitosanitarnih mјera

Rezultati pregleda vinove loze na terenu u okviru posebnog nadzora u 2016. godini pokazuju da se zlatna žutica vinove loze širi po cijeloj Hrvatskoj. S obzirom na mogućnost njenog daljnog širenja, ovim je Akcijskim planom predviđena provedba fitosanitarnih mјera suzbijanja zlatne žutice vinove loze na svim ugroženim lokalitetima.

U 2017. godini, radi utvrđivanja prisutnosti i sprječavanja širenja zlatne žutice vinove loze Ministarstvo poljoprivrede (određen dio posebnog nadzora refundira Europska komisija, do 75% ukupnih troškova) financira provođenje posebnog nadzora u skladu s godišnjim programom donesenim na temelju Zakona o biljnom zdravstvu. Rezultati suzbijanja ovog štetnog organizma ovise o sustavnoj i učinkovitoj provedbi mјera u oba sektora – privatnom i javnom. Sukladno Zakonu o biljnom zdravstvu i Naredbi, troškove nastale provedbom fitosanitarnih mјera snosi posjednik bilja.

Ovaj je Akcijski plan izrađen na temelju trenutačne situacije i raspoloživih podataka, slijedom čega su odabrane odgovarajuće fitosanitarne mјere, pa je podložan promjenama. Akcijski plan te njegove izmjene i dopune objavljuju se na internetskim stranicama MP.

KLASA: 011-01/16-01/62

URBROJ: 525-09/0022-17-6

Zagreb, 13. lipnja 2017.

PRILOZI

PRILOG 1. - Baza podataka poljoprivrednih gospodarstava iz vinogradskog registra

Zlatna žutica (Grapevine flavescence doree MLO)

Pregled broja PG-a, parcela i ukupne površine u demarkiranom području (2017)

Županija	Sigurnosno područje			Zariba			Sveukupno		
	Broj PG-a	Broj ARKOD parcela	Površina (ha)	Broj PG-a	Broj ARKOD parcela	Površina (ha)	Broj PG-a	Broj ARKOD parcela	Površina (ha)
Biogradsko-bilogorska	37	49	10,15	3	6	4,24	40	55	14,39
Grad Zagreb	8	10	4,56			0,00	8	10	4,56
Istarska	575	1.505	570,09	353	1.182	836,47	928	2.687	1.806,56
Karlovačka	92	243	54,86	39	84	57,24	131	327	72,09
Koprivničko-križevačka	1.290	2.045	152,98	264	384	72,77	1.554	2.429	225,75
Krapinsko-zagorska	381	516	58,28	87	129	33,06	468	645	91,34
Međimurska	439	874	400,03	63	152	121,63	502	1.026	521,63
Varaždinska	1.109	1.592	141,38	261	345	44,49	1.370	1.937	185,87
Vukovarsko-srijemska	207	607	1.018,86	101	242	213,04	308	849	1.231,90
Zagrebačka	1.106	1.662	155,78	469	640	75,66	1.575	2.302	231,44
UKUPNO	5.244	9.103	2.966,95	1.640	3.164	1.418,62	6.884	12.267	4.385,58

Izvor: Vinogradarski register

Obrada: APPRR i Savjetodavna služba

Svibanj 2017.

PRILOG 2. - Popis ispostava operativnog tima Sektora fitosanitarne inspekcije

ODJEL	E-MAIL	TELEFON
Odjel PJFI Zagreb- ispostava Zagreb	fitoinspekcija.zagreb@mps.hr	(01) 626 52 19 (01) 626 52 55 (01) 626 52 59 (01) 626 52 67
Odjel PJFI Zagreb -ispostava Krapina	fitoinspekcija.krapina@mps.hr	(049) 300 335 (049) 379 032
Odjel PJFI Zagreb - ispostava Stara Gradiška	fitoinspekcija.stara-gradiska@mps.hr	(035) 374 320
Odjel PJFI Varaždin- ispostava Varaždin	fitoinspekcija.varazdin@mps.hr	(042) 200 426 (042) 200 422
Odjel PJFI Varaždin - ispostava Virovitica	fitoinspekcija.virovitica@mps.hr	(033) 800 117
Odjel PJFI Varaždin - ispostava Koprivnica	fitoinspekcija.koprivnica@mps.hr	(048) 674 551 (048) 674 550
Odjel PJFI Osijek- ispostava Osijek	fitoinspekcija.osijek@mps.hr	(031) 208 252
Odjel PJFI Osijek - ispostava Vukovar	fitoinspekcija.vukovar@mps.hr	(032) 450 842
Odjel PJFI Osijek - ispostava Županja	fitoinspekcija.zupanja@mps.hr	(032) 839 136
Odjel PJFI Osijek - ispostava Beli Manastir	fitoinspekcija.beli-manastir@mps.hr	(031) 704 047
Odjel PJFI Split – ispostava Split	fitoinspekcija.split@mps.hr	(021) 338 283
Odjel PJFI Split – ispostava Nova Sela	fitoinspekcija.nova-sela@mps.hr	(020) 681 073
Odjel PJFI Split – ispostava Ploče	fitoinspekcija.ploce@mps.hr	(020) 679 024
Odjel PJFI Split – ispostava Karasovići	fitoinspekcija.karasovici@mps.hr	(020) 791 089
Odjel PJFI Split – ispostava Zadar	fitoinspekcija.zadar@mps.hr	(023) 235 510
Odjel PJFI Rijeka – ispostava Rijeka	fitoinspekcija.rijeka@mps.hr	(051) 422 805 (051) 377 197
Odjel PJFI Rijeka – ispostava Poreč	fitoinspekcija.porec@mps.hr	(052) 428 571 (052) 434 564

PRILOG 3. - Popis članova operativnog tima Savjetodavne službe

SAVJETNICI	ADRESA	ŽUPANIJA	MOBITEL
Aleksandra Radić, dipl.ing. aleksandra.radic@savjetodavna.hr	Savska cesta 41, 10000 Zagreb	Grad Zagreb	091 4882 723
Tatjana Radiković, dipl.ing. tatjana.radikovic@savjetodavna.hr	Trg Kralja Tomislava 41, Vrbovec	Zagrebačka županija	091 4882 729
mr.sc. Zvonimir Vukov, dipl.ing zvonimir.vukov@savjetodavna.hr	Osječka 2, Dugo Selo	Zagrebačka županija	091 4882 733
Ana Batar, dipl.ing ana.batar@savjetodavna.hr	Zagrebačka 7, Križ	Zagrebačka županija	091 4882 973
Nataša Puhelek Puština, dipl.ing. natasja.puhelek@savjetodavna.hr	Ul. Zrinski Frankopana 12, Jastrebarsko	Zagrebačka županija	091 4882 956
mr.sc. Vlasta Rubeša, dipl.ing vlasta.rubesa@savjetodavna.hr	Trg kardinala A. Stepinca 1, Sv. Ivan Zelina	Zagrebačka županija	091 5129734
Marija Prnjak, dipl.ing. marija.prnak@savjetodavna.hr	Stara cesta 14, Vukovina, V. Gorica	Zagrebačka županija	091 4882 750
Mira Živković, dipl.ing. mira.zivkovic@savjetodavna.hr	Trg Josipa Runjanina 1, 32100 Vinkovci	Vukovarsko srijemska županija	091 4882 920
Božica Dolić, dipl.ing. bozica.dolic@savjetodavna.hr	Trg žrtava Domovinskog rata 4/II, Ilok	Vukovarsko srijemska županija	091 4882 922
mr.sc. Milorad Šubić, dipl.ing milorad.subic@savjetodavna.hr	Zrinsko-frankopanska 9/III, 40000 Čakovec	Medimurska županija	098 809 168
Marijan Čižmešija, dipl.ing marijan.cizmesija@savjetodavna.hr	Zrinsko-frankopanska 9/III, 40000 Čakovec	Medimurska županija	091 4882 957
Petra Pozder petra.pozder@savjetodavna.hr	Trg Sv. Vida 9, 42000 Vidovec	Varaždinska županija	091 4882 971
Andreja Vukalović Potuk andreja.vukalovic.potuk@savjetodavna.hr	Anina 11, Varaždin	Varaždinska županija	091 4882769
Davor Brečak, dipl.ing davor.brecak@savjetodavna.hr	Anina 11, Varaždin	Varaždinska županija	091 4882772
Miroslav Matovinović miroslav.matovinovic@savjetodavna.hr	Anina 11, Varaždin	Varaždinska županija	091 4882 840
Vesna Bradić, dipl.ing. vesna.bradic@savjetodavna.hr	Milana Novačića 13/I, 43240 Čazma	Bjelovarsko - bilogorska županija	091 4882 787
Suzana Slović, dipl.ing. suzana.slovic@savjetodavna.hr	Kneza Ljudevita Posavskog 27, 44 320 Kutina	Sisačko - moslavačka županija	091 4882 755
Margita Budiselić Kutle, dipl.ing. margita.budiselic.kutle@savjetodavna.hr	Haulikova 14, 47000 Karlovac	Karlovačka županija	091 4882761
Nikolina Štedul, dipl.ing. nikolina.stedul@savjetodavna.hr	Kurilovac 1, Ozalj	Karlovačka županija	091 4882 740
mr.sc. Željka Oštrkapa Medurečan zeljka.ostrkapa.medurecan@savjetodavna.hr	Svilarska 6, Koprivnica	Koprivničko - križevačka županija	091 4882 776
Leon Golub, dipl.ing leon.golub@savjetodavna.hr	Svilarska 6, Koprivnica	Koprivničko - križevačka	091 4882779

		Zupanija	
mr. sc. Katarina Poljak Laušić katarina.poljak.lausic@savjetodavna.hr	Ivana Zakmardija Dijankovečkog 12, Križevci	Koprivničko - križevačka županija	091 4882 737
Sanja Gregurić, dipl.ing. sanja.greguric@savjetodavna.hr	Kumrovečka 6, 49210 Zabok	Krapinsko zagorska županija	091 4882 745
Georg Gal, dipl.ing. georg.gal@savjetodavna.hr	D.G. Krambergera 1, Krapina	Krapinsko zagorska županija	091 4882 744
Nenad Kantoci, dipl.ing nenad.kantoci@savjetodavna.hr	Karla Tuškana 2, Pregrada	Krapinsko zagorska županija	091 4882743
Sandra Majsec, dipl.ing sandra.majsec@savjetodavna.hr	D.G. Krambergera 1, Krapina	Krapinsko zagorska županija	091 4882838
Marina Kocijančić, dipl.ing. marina.kocijancic@savjetodavna.hr	Bunarska ulica 3, 52474 Brtonigla	Istarska županija	091 4882 942
Zrinka Krpan Buić, dipl.ing. zrinka.krpan.bujic@savjetodavna.hr	Sv. Teodora 2, Pula	Istarska županija	091 4882941
mr.sc. Nenad Hrelja, dipl.ing nenad.hrelja@savjetodavna.hr	Sv. Teodora 2, Pula	Istarska županija	091 4882939
Karmen Karlić dipl.ing. karmen.karlic@savjetodavna.hr	Trg Hrvatskih branitelja 1, Čavle, Rijeka	Primorsko goranska županija	091 4882790
Ivan Šimićević dipl.ing ivan.simicevic@savjetodavna.hr	Mažuranićeva 30/1, 23000 Zadar	Zadarska županija	091 4882837
Gordana Kožarić Silov, dipl.ing. gordana.kozaric-silov@savjetodavna.hr	Matije Gupca 66 a, 22000 Šibenik	Šibensko kninska županija	91 4882857
Silvija Marušić dipl.ing silvija.marusic@savjetodavna.hr	Braće Radić 1, 21212 Kaštel Sućurac	Splitsko dalmatinska županija	091 4882986
Ivana Tomac Talajić ivana.tomac.talajic@savjetodavna.hr	Zrinsko-Frankopanska 1, 20355 Opuzen	Dubrovačko neretvanska županija	091 4882979
Ana Marija Čajkulic, dipl.ing ana.marija.cajkulic@savjetodavna.hr	Ivana Gorana Kovačića 13, 33000 Virovitica	Virovitičko - podravska županija	091 4882961
Marko Borić, dipl.ing marko.boric@savjetodavna.hr	Franje Gavranovića 6, Orahovica	Virovitičko - podravska županija	033 400266
Durdica Kšenek, dipl.ing djurdjica.ksenek@savjetodavna.hr	Školska 3, 34334 Kaptol	Požeško slavonska županija	091 4882822
mr. sc. Ivica Lovrinčević ivica.lovrincevic@savjetodavna.hr	Kralja Tomislava 136, 31222 Bizovac	Osječko Baranjska županija	091 4882847
Marina Buketa, dipl.ing marina.buketa@savjetodavna.hr	Trg hrvatskog preporoda 1, 35250 Orlovac	Brodsko posavska županija	99 4392510